

EDUKACJA
w zasięgu ręki

DOSTĘPNA SZKOŁA

Konferencja 16 listopada 2022 r.

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Dostępna szkoła w działaniu – pilotaż modelu

Bartosz Siemiątkowski

Naczelnik Wydziału Innowacji Społecznych

Departament EFS

MFIPR

Konkurs „Przestrzeń dostępnej szkoły”

Dostępność **Plus**

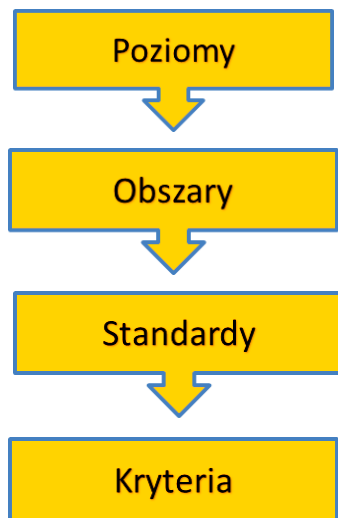
- Konkurs realizowany w ramach Działania 4.1 POWER „Innowacje społeczne”
- Element realizacji Działania „200 szkół bez barier” Programu Dostępność Plus
- Celem konkursu jest eliminowanie barier w zakresie szeroko rozumianej dostępności szkół podstawowych
- Konkurs realizowany w formule projektów grantowych – budżet 130 mln zł
- Test Modelu Dostępnej Szkoły (MDS) w ok. 200 szkołach podstawowych

Etapy konkursu

- I etap: Opracowanie MDS
- II etap: Rekrutacja organów prowadzących
- III etap: Testowanie MDS
 - udzielenie grantów - III tury naboru grantowego, **ostatnie granty zakończą się 31.08.2023 r.**
 - wsparcie merytoryczne organów prowadzących oraz szkół poprzez m.in. audyty dostępności, pomoc w opracowaniu Indywidualnych Planów Poprawy Dostępności, szkolenia w zakresie dostępności, doradztwo w procesie inwestycyjnym
- IV etap: Aktualizacja i opracowanie ostatecznej wersji MDS na podstawie wniosków z fazy testowania oraz działania upowszechniające – **do 30.11.2023 r.**

Model Dostępnej Szkoły (MDS)

- MDS zakłada stopniowe osiągnięcie przez szkoły 3 poziomów dojrzałości: podstawowego, średniozaawansowanego oraz zaawansowanego
- Dla każdego poziomu dojrzałości określono 4 obszary:

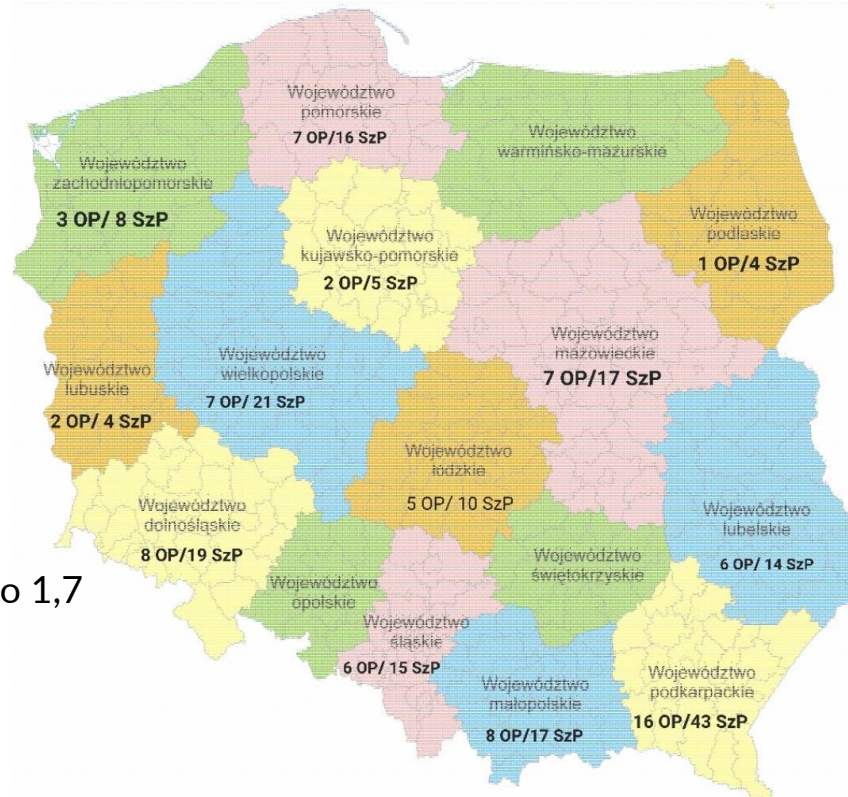
<https://model.dostepnaszkoła.info/>

Narzędzia MDS

- Każda szkoła samodzielnie może ocenić swój poziom dojrzałości dzięki dwóm narzędziom badawczym: **kwestionariuszowi autodiagnozy oraz kwestionariuszowi audytu** – narzędzia do identyfikacji występujących barier. Narzędzia pozwalają porównać zasoby i rozwiązania funkcjonujące w szkole z wymaganiami określonymi w standardach.
- **Indywidualny Plan Poprawy Dostępności (IPPD)** - dokument opracowany dla każdej szkoły na podstawie wyników autodiagnozy oraz audytu dostępności. IPPD określa zakres wsparcia w ramach projektu i działań pozaprojektowych, potrzebnych do osiągnięcia kolejnych poziomów dojrzałości.

Testowanie MDS w Polsce

- 13 województw
- 78 organów prowadzących
- 193 szkoły
- Wartość umów grantowych: od 630 tys. zł do 1,7 mln zł (Granty dla 2-4 szkół)

Pierwsze wnioski z testowania – główne wyzwania

Zjawisko pozornej dostępności

- Na etapie audytów dostępności identyfikowane były nowe bariery, których placówki nie były świadome (np. niedostępne sanitariaty)
- Poziom wiedzy na temat zapewnienia rozwiązań dostosowanych do potrzeb wynikających z różnych rodzajów niepełnosprawności, w tym unikanie pułapek pozornej dostępności jest nadal niewielki
- Niezgodność stron internetowych czy „dzienników elektronicznych” ze standardem WCAG

Pierwsze wnioski z testowania – główne wyzwania

Wysokie koszty wdrożenia MDS w obszarze architektonicznym

- Ograniczenia architektoniczne szczególnie w szkołach budowanych w latach 90-tych i szkołach rozbudowywanych metodą „chałupniczą” (np. segmentowość budynków, zbyt wąskie klatki schodowe, brak odpowiedniej wielkości pomieszczeń na dostępne toalety, szatnie)
- Wzrost cen oraz zmniejszenie podaży usług i towarów na rynku budowlanym jako efekt pandemii i wojny w Ukrainie

Pierwsze wnioski z testowania – dobre praktyki

Wykorzystywanie MDS w planowaniu nowych inwestycji

- Szkoły, które po przeprowadzonym remoncie dostrzegają korzyści z wprowadzonych zmian, np. kontrastów płaszczyzn, odpowiednich tras wolnych od przeszkód, właściwego oświetlenia, wykorzystują standardy modelu np. przy projektowaniu nowych sal gimnastycznych na potrzeby aplikowania o środki do Ministerstwa Sportu.

Pierwsze wnioski z testowania – dobre praktyki

Wykorzystywanie MDS w planowaniu nowych inwestycji

- Organy prowadzące (w szczególności z większych ośrodków), wśród których wzrosła świadomość w zakresie poprawy dostępności, w tym detali, które mogą być uwzględnione podczas modernizacji czy podczas prac konserwatorskich, zaplanowały wykorzystanie standardów MDS w innych placówkach nieobjętych grantem. Działania te mogą mieć kontynuację w wypracowaniu wewnętrznych standardów minimum, dotyczących realizacji inwestycji w sposób spójny, w zakresie dbania o dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Pierwsze wnioski z testowania – dobre praktyki

Działania cieszące się szczególnym zainteresowaniem

- Duże zainteresowanie pracowników szkół i organów prowadzących podnoszeniem wiedzy i kwalifikacji z zakresu dostępności (kursy specjalistyczne, studia podyplomowe). Personel chętnie podnosi kompetencje dot. różnych rodzajów niepełnosprawności, zarządzania placówkami oświatowymi zgodnie z zasadami dostępności czy wdrażania zasad uniwersalnego projektowania w edukacji.

Pierwsze wnioski z testowania – dobre praktyki

Działania cieszące się szczególnym zainteresowaniem

- Tworzenie i doposażanie gabinetów specjalistycznych w sprzęt do terapii, np. SI (szczególnie w mniejszych ośrodkach)
- Odpowiednie oznaczenia ciągów komunikacyjnych (szczególnie w dużych szkołach)
- Tworzenie przestrzeni wyciszenia (kąciki w salach lekcyjnych i osobne pokoje)

Pierwsze wnioski z testowania

Priorytetyzacja standardów/etapowanie inwestycji

- Duże potrzeby inwestycyjne i relatywnie wysokie koszty wdrożenia standardów w obszarze architektonicznym i technicznym ograniczają możliwości szybkiego wdrożenia wszystkich standardów
- W ramach grantów **w pierwszej kolejności realizowane są standardy związane z:**
 - dostępnością dojścia i wejścia do budynku,
 - dostępnością komunikacji pionowej i poziomej (ciągi komunikacyjne)
 - dostępnością pomieszczeń sanitarnych
 - dostępnością sal lekcyjnych i rewalidacyjnych
 - dostępnością przestrzeni wyciszenia
 - bezpieczeństwem przeciwpożarowym i ewakuacją

Pierwsze wnioski z testowania - plany

Adaptabilność

Ze względu na dużą różnorodność budynków szkół podstawowych twórcy modelu rozważają wprowadzenie procedury adaptabilności (standard organizacyjny) - **wdrażanie rozwiązań zapewniających dostępność budynków z uwzględnieniem ich specyfiki i możliwości adaptacyjnych**, co umożliwi indywidualne dostosowanie i zapewnienie dostępności przy jednoczesnym racjonalnym gospodarowaniu środkami finansowymi.

Perspektywy upowszechniania MDS

Umowa Partnerstwa na lata 2021-2027 (mainstreaming innowacji)

- Wdrażanie modelu Dostępnej Szkoły wskazane zostało jako jedno z działań możliwych do podejmowania na poziomie regionalnym – działań ukierunkowanych na bezpośrednie wsparcie szkół, przedszkoli i innych jednostek systemu oświaty, ich uczniów i kadr.
- Opracowanie i negocjacje Programów Regionalnych - zachęcaliśmy IZ PR do ujęcia wsparcia dla dostępności i wykorzystanie już istniejących modelowych programów szkoleń, rozwiązań i standardów np. dostępnej szkoły, uczelni, itd.
- **W większości programów regionalnych znajduje się bezpośrednie odwołanie do MDS. W pozostałych ogólne zapisy dot. edukacji włączającej i dostępności w szkołach podstawowych.**

EDUKACJA
w zasięgu ręki

DZIĘKUJEMY